

דף קי"ב

משנה

חטאת שקבל דמה בכוס א' נתן בחוץ ונתן בפנים בפ' ונ' בחוץ חייב ונתן בפנים¹⁷⁵⁸, בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב, שכולו ראוי בפנים. קבל דמה בשתי כוסות, נתן שניהם בפנים פטור, שניהם בחוץ חייב¹⁷⁵⁹. אחד בפנים ואחד בחוץ פטור¹⁷⁶⁰, אחד בחוץ ואחד בפנים חייב על החיצון והפנימי מכפר¹⁷⁶¹. למה הדבר דומה? למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות. שחט שתיהן בפנים פטור, שתיהן בחוץ חייב, על כל אחת ואחת¹⁷⁶². אחת בפנים ואחת בחוץ פטור, מפני שהיא חטאת שכיפרו בעליה והולכת למיתה ואינה מתקבלת בפנים. אחת בחוץ ואחת בפנים חייב על החיצונה חייב על החיצונה, מפני שהוא יכול להקריב איזו שירצה, והפנימית מכפרת.

שחטו את שתי החטאות וקבלו את דמן בשני כוסות וזרקו את הדם של אחת מהן. כשם שזריקת הדם מוציאה את בשרה ממעילה, כך היא מוציאה את בשר חברתה ממעילה. משום שהיא חטאת שכיפרו בעליה ובכל החטאות המתות הדין הוא שלא נהנים ולא מועלים.

גמרא

הגמרא שואלת, שאפשר להבין את מה ששינינו במשנה שאם נתן מהדם בחוץ וחזר ונתן בפנים חייב משום זריקה בחוץ. מפני שהדם כולו ראוי להיות קרב בפנים. אבל מדוע אם נתן מהדם בפנים וחזר והעלה את השיריים בחוץ חייב על העלאה בחוץ, הרי הדם שנשאר אחרי הזריקה הוא שיריים¹⁷⁶³? עונה הגמרא, שהמשנה היא כרבי נחמיה שאמר שאם

1758 במשנה שנינו נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים חייב משום הסיפא בפנים וחזר ונתן בחוץ. שאע"ג שהם שיריים חייב עליהם, כרבי נחמיה. רש"י.

1759 חייב אחת ואם היתה לו ידיעה בינתיים חייב שתיים. ש"י.

1760 ואפילו לרבי נחמיה מפני שכוס אחד עושה את חבירו דחוי ואינם אפילו שיריים. רש"י.

1761 להכשיר את הזבח כמו שאמרו לעיל(דף פב) שלא עשה את המשווייר כיוצא בו. רש"י.

1762 שבשעת שחיטה כל אחת היתה ראויה לפנים. רש"י.

1763 אע"ג שאפ' להעמיד בג' מתנות שבחטאת שא' (דף לח:): שלענין חוץ הוא כתחילתם לא משמע לו אלא

הקריב את שיירי הדם בחוץ חייב.

אחד בפנים ואחד בחוץ פטור כוס
עושה את חברו דחוי

שואלת הגמרא אם המשנה היא כרבי נחמיה
קשה הסיפא שאומרת שאם קבל את דמה
בשני כוסות, ונתן את שניהם בפנים פטור, שניהם בחוץ חייב, אחד
בפנים ואחד בחוץ פטור. והרי רבי נחמיה אמר שאם הקריב בחוץ את
שיירי הדם חייב? אומרת הגמרא, שבסיפא באנו לדעתו של התנא
שחולק על רבי אלעזר ברבי שמעון, שאמר שאם קיבל דם בכמה
כוסות וזרק מאחת מהן, רק הדם שנותר באותה כוס הוא שיריים, והדם
שבשאר הכוסות לא נחשבים לשיריים אלא הם נידחין להשפך לאמר.
ולכן ברישא מדובר שקיבל בכוס אחת, והדם שנותר הוא שיריים ומחייב
בחוץ. ובסיפא מדובר בשתי כוסות, ולכן אם זרק כוס ראשון בפנים
והשני בחוץ, אינו נחשב לשיריים ופטור.

הדבר דומה למפריש חטאתו ואבדה
והפריש אחרת

הגמרא שואלת, למה צריכים את דברי
המשנה למה הדבר דומה למפריש חטאתו
ואבדה וכו', לשם מה נאמר הדמיון הזה? עונה הגמרא, לומר שמשנתנו
נשנתה כרבי. שאמר במסכת תמורה, שהדין שאבודה מתה, זה רק אם
הפריש לאחר שנאבדה. אבל אם מראש הפריש שתי חטאות לאחריות,
השניה קריבה לעולה. והתנא של המשנה אומר, שאם שחט אחת בפנים
ואחת בחוץ אינו חייב משום שחיתת חוץ, דוקא אם הפריש את השניה
לאחר שאבדה הראשונה. אבל אם הפריש שתי חטאות לאחריות, אחת
מהן מיועדת מתחילה להיות עולה וחייב על הקרבתה בחוץ.

א"ר א"ר אשם שניתק לרעה
ושחטו סתם כשר לעולה

וכמו שאמר רב הונא בשם רב, אשם שניתק
לרעה¹⁷⁶⁴ ושחטו סתם כשר לעולה¹⁷⁶⁵.

ושואלת הגמרא הרי שם גם קרבן אשם וגם קרבן עולה הם זכרים, אבל

בשיריים בדומה לסיפא. שאין לפרש את מה שנא' בה שאם נתן מהדם שבאחת מב' הכוסות בפנים ומהכוס השניה
בחוץ פטור. שאין לפרשה אלא כשנתן את כל המתנות בפנים. תוס'.

1764 כגון תמורת אשם ואשם שמתו בעליו או נתכפרו באחר וקי"ל שכל שבחטאת מתה באשם רועה. ונמלך
בב"ד ואמרו לו ירעה, ושחטו סתם כשר לעולה. ודוקא ניתק אבל לא ניתק לא כמו שא' (דף ה:) הוא בהוייתו
יהא. רש"י.

1765 שאפי' רבי מודה בו שמתכפר באחת מהן והשניה תרעה, ודמיה לעולת קיץ המזבח. וכן לחכ' באבודה בשעת
הפרשה שתרעה. ולא אומרים שאם שחט את השניה בחוץ שפטור. ואף על גב שלכתחילה לא היא עצמה קרבה
עולה אלא דמיהם, חייב עליה בחוץ. שאם היה מקריבה עצמה עולה בפנים היא מתקבלת א. רש"י.

חטאת היא נקבה ועולה היא זכר, ומדוע הוא חייב על הקרבת הבהמה השניה בחוץ, הרי אינה ראויה לעולה? אמר רבי חייא מיוסתינא, שאפשר לפרש את המשנה בשעיר נשיא, שהפריש שנים לאחריות שהוא זכר, וראוי לקרבן עולה בפנים.¹⁷⁶⁶

הדרן עלך פרק 'השוחט והמעלה'
פרק ארבעה עשר 'פרת חטאת'

מעשה

שחט בחוץ פרת חטאת ושעיר המשתלח פטור

פרת חטאת ¹⁷⁶⁷ ששרפה חוץ מגתה ¹⁷⁶⁸, וכן שעיר המשתלח שהקריב בחוץ, פטור שכל שאין ראוי לבא אל פתח אהל מועד ¹⁷⁶⁹ אין חייבין עליו, שנאמר: "וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיאוּ". הרובע והנרבע, והמוקצה והנעבד, והמחיר והאתנן, והכלאים, והטריפה ויוצא דופן, שהקריבן בחוץ פטור, שנאמר: "לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה'" ¹⁷⁷⁰.

בע"מ קבועים ועוברים רש"א בע"מ
עובר בל"ת

בעלי מומין, בין בעלי מומין קבועין בין בעלי מומין עוברים שהקריבן בחוץ, פטור. רבי שמעון אומר, בעלי מומין קבועין פטור, בעלי מומין עוברים חייב בלא תעשה, הואיל והוא ראוי לבא לאחר זמן. תורים שלא הגיע זמנן, ובני יונה שעבר זמנן שהקריבן בחוץ, פטור. מפני שתורים שלא הזהיבו ובני יונה מתחילת הציהוב ואילך פסולים להקרבה. רבי שמעון אומר, בני יונה שעבר זמנן פטור, ותורים שלא הגיע זמנן עובר בשחיתתם בחוץ בלא תעשה, הואיל והם ראויים להקרבה לאחר זמן.

אותו ואת בנו ומחוסר זמן

1766 וי"ל שהמשנה היא שלא כר"ש, ומה שא' בפ' וילד חטאת (שם דף כג.) בשעירי יום הכיפורים והשני ירעה לרבי שמעון ודייקוהא ביחיד מתה, אינו בזכר כיצא באלו אלא בנקבה. תוס'.

1767 ברוב הספרים גורסים ששרפה וכן שנינו במסכת פרה פ"ק ד' (מ"ב) שרפה חוץ לגתה פסולה. והוא הדין בשחיטה שאין חוץ לא בשחיטה ולא בהעלאתה כמו שמוכח בגמרא. ועיקר הגת ניתקן לשריפה שהוא כעין גומא כמו שפירש בערוך ושורפים אותה שם ואוספים את אפרה. תוס'.

1768 גתה לשון גת כלומר מקום עמוק. רש"י.

1769 ולא אומרים שחייב משום ששחט קדשים בחוץ שלא במקום מצוה. שנאמר: " וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ." ובגמרא הקשו הרי שעייר המשתלח עתיד לבא להגריל ולהתודות. רש"י:

1770 אע"פ שכשר לבא הואיל ואינו כשר ליקרב ובגמרא פריך הני נמי תיפוק לי מואל פתח אהל מועד. רש"י.

שמעון אומר כל שהוא ראוי לבא לאחר זמן הרי זה בלא תעשה ואין בו כרת, וחכמים אמרים כל שאין בו כרת אין בו לא תעשה. ומחוסר זמן שפטור הוא בין שהוא מחוסר זמן בגופו בין מחוסר זמן בבעלים שלא הגיע זמן הבעלים להקריב קרבנותיהם. איזהו מחוסר זמן בבעליו? הזב והזבה והיולדת¹⁷⁷¹ שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ לפני שהגיע זמנם, פטורים, מפני שאינם מתקבלים בפנים לחובתם, ואינם ראויים לנדבה. עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין, מפני שהעולות ראויות להתקבל בפנים כנדבה.

העושה אחת מעבודות האלו בחוץ המעלה בשר חטאת אשם ק"ק קק"ל מותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושיירי מנחות פטור: המעלה מבשר חטאת, מבשר אשם, מבשר קדשי קדשים, כבשי עצרת, מבשר קדשים קלים, ומותר העומר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושיירי מנחות. היוצק, הפותת, הבולל, המולח, המניף, המגיש, המסדר את השולחן, המטיב את הנרות, הקומץ והמקבל דמים. ואין חייבין על עבודות הללו: לא משום זרות, ולא משום טומאה, ולא משום מחוסר בגדים, ולא משום שלא רחוק ידים ורגלים, שהם דברים העומדים לאכילה ולא להקרבה, או שיש אחריהן עבודה אחרת.

המשנה מונה את סדר עבודת הקדשים מאז יציאת מצריים ועד בנין בית המקדש. עד שלא הוקם המשכן, היו הבמות מותרות, ועבודה בבכורות, ככתוב "וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות" וגו'. ומשהוקם המשכן, נאסרו הבמות, ועבודה בכהנים. קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים, וקדשים קלים בכל מחנה ישראל, כמו שהיו שרויים בדגליהם. באו לגלגל הות' הבמות ק"ק נא' כשעברו את הירדן ואהל מועד הוקבע לפנים מן הקלעים וקק"ל בכל מקום בגלגל, שהיו הבמות מותרות כל שבע שנים שכבשו ושבע שחלקו¹⁷⁷². קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים¹⁷⁷³, וקדשים קלים בכל מקום. כיון שהדגלים בטלו והם היו הולכים בכל

1771 מהגמרא רואים של"ג במשנה מצורע, ורק זעירי הגיה לגרוס כך במשנה.

1772 כמו שלומדים לקמן מאיש כל הישר בעיניו.

1773 קדשי קדשים – הנאכלין לא קרב בבמת יחיד כל שאין נידר ונידב אין קרב בבמה קטנה ואין מנחה בבמה הלכך עולה הוא דהואי ואין נאכלת וחטאת ואשם בבמת ציבור הוא דקריב ונאכלין לפנים מן הקלעים. רש"י.

הארץ לכבשה ולא חנו סביבות המשכן בטלה קדושת מחנה ישראל¹⁷⁷⁴. מיד אחרי חלוקת הארץ באו לשילה¹⁷⁷⁵ ונאסרו הבמות, ולא היה שם תקרה, אלא בית אבנים בלבד מלמטן והיריעות מלמעלן, והיא היתה מנוחה. קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים, וקדשים קלים ומעשר שני בכל מקום שרואים משם את שילה.

כאשר שילה חרבה ונלקח הארון בימי עלי ובאו לנוב וגבעון¹⁷⁷⁶, הותרו הבמות, קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים, קדשים קלים בכל ערי ישראל.

באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להן היתר, והיא היתה נחלה. קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים, קדשים קלים ומעשר שני לפני מן החומה.

קדשים שהקדיש בשעת איסור הבמות והקריב בחוץ בשעת איסור ולית ובכרת
 כל הקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות מבחוז, הרי אלו בעשה ולא תעשה, וחייבין עליו כרת. הקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות בחוז, הרי אלו בעשה ולא תעשה ואין חייבין עליהן כרת. כמו שלומדים מהכתוב "זאת" זאת להם ואין אחרת להם. הקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת היתר הבמות, הרי אלו בעשה ואין בהן לא תעשה. משעה שהקדישן קוראים בהם "והביאום לה" וכיון שהמתין עד שלא יבא לקיימו העשה נתבטל על ידו אבל אין בו לאו וכרת מפני שאזהרה והעונש נאמרו על שעת הקרבה והרי הבמות הותרו.

ואלו קריבים במשכן קרבנות צבור וק' היחיד שהק' למשכן
 בזמן שמשכן היה בגלגל ובמה הותרה, הקדשים הקריבים רק במשכן הם: קרבנות שהוקדשו לשם משכן וקרבנות ציבור. וקרבנות היחיד קריבים בבמה,

1774 לא הוזכר כאן מעשר שני מפני שמעשרות לא נהגו עד לאחר ירושה וישיבה. רש"י.
 1775 כמו ששינינו והיא היתה מנוחה וכ' "כי לא באתם עד עתה" וגו' כשתעברו את הירדן לא תקריבו בבמות ככל אשר אנחנו עושים פה היום שאנו מקריבים במשכן חטאות ואשמות. אלא איש כל הישר בעיניו תעשו נדרים ונדבות שאינם עליכם חובה אלא לפי מה שישר בעיניכם. כי בעוד שתכבשו ותחלקו לא באתם עד עתה אל המנוחה. "ועברתם את הירדן וישבתם בארץ" לאחר ירושה וישיבה "והיה המקום" וגו' "השמר לך" וגו' איסור הבמות. רש"י.

1776 כמו שנאמר "אין לחם חול" "כי אם לחם קדש אשר מלפני ה'" ומכאן שהשולחן והמזבח היו בנוב. וכשחרבה נוב בימי שאול באו לגבעון. רש"י.

מפני שסתמם הוקדשו להקרב בבמה. וקרבנות היחיד שהוקדשו למשכן,
שפירש בשעת הקדש על מנת להקריבן למשכן, יקריבו במשכן. ואם
הקריבן בבמה. פטור¹⁷⁷⁷.

מה בין ב' יחיד לבמת צבור סמיכה
צפון ומתן סביב תנופה והגשה
ומה בין ב' יחיד לבמת ציבור, גלגל נוב
וגבעון? סמיכה ושחיטת צפון, מתן סביב,
שתי מתנות שהן ארבע. ותנופה והגשה. רבי יהודה אומר אין מנחה
בבמה. וכיהון, אפילו זר כשר זר בבמת יחיד ובגדי שרת, בגדי כהונה,
וכלי שרת, וריח ניחוח. ומחיצה לדמים, חוט הסיקרא להבדיל בין דמים
העליונים לדמים התחתונים, וריחוי ידים ורגלים. אבל שוויים במת צבור
ובמת יחיד, פסול מחשבת חוץ לזמנו, הנותר והטמא שוין בזה ובוזה.

¹⁷⁷⁷ מפני שהותרו הבמות, אבל אסור לשנות משום כאשר נדרת תשמוור ועשית (דברים כג). רש"י.